

A SZÁNTÓ-VENDEGLŐ TÖRTÉNETE

Amikor az ember belép egy épületbe, ha nem is mindig, de sok esetben eszébe jut: kié volt, ki építette? Főleg akkor illik tisztelettel emlékezni ilyesmire, amikor a ház jelenlegi „gazdájaként” nap, mint nap járja azokat a helyiségeket, látja azt az udvart, a nagytermet, a színpadot, mely hajdanán legenda volt szülővárosában.

Dunaharaszti ilyen szimbólum volt valamikor a Szántó vendéglő. Nem volt olyan ember, aki nem ismerte volna, ne járt volna falai között akkor, vagy azóta is. Egy épület a sok közül, mely túlélte valamikori tulajdonosait, és mégis más, mint bármelyik ház.

Ma a József Attila Művelődési Házként ismerik az emberek, vagy kultúrházként emlegetik. De a régiek nem felejtik el, hogy, hogy hívták, sőt még ma is sokan így emlegetik: a Szántó vendéglő.

Manapság az intézményben sokszor jut eszembe – talán saját iparos családom sorsa kapcsán is –, hogy mint utódok – bár mi már ártatlanul –, de bitoroljuk mások tulajdonát. Talán enyhítheti némi lelkiismeret furdalásunkat, ha tisztességgel emlékezünk meg azokról, akik valamikor létrehozták, akik nevéssé tették, hogy aztán csúfos történelmünk elvegye tőlük, kisemmizze őket. A Szántó vendéglő története, hírneve mindig vonzotta a helytörténeti kutatókat, a lokálpatriótákat. Sok-sok történet, visszaemlékezés kering a harasztiak körében legendás bálokról, táncmulatságokról, színiköri előadásokról, melyre a falu apraja- nagyja eljárt a Szántóba.

Haraszti sok neves kocsmá és vendéglő létezett valamikor, és ezek nemcsak mulatságnak, szórakozásnak adtak helyet, hanem a helyi közélet és népnevelés színterei is voltak. Apáinknak, nagyapáinknak a faluban és a ligeten is foglalkozás és vagyonszerinti törzshelye volt a különböző kocsmákban. A Kaltenecker, a Leéb, a Lutyi, a Dáninger, a Forstner és Glázer-vendéglők, csak néhány név a sok közül, melyek a két háború közötti időben nem pusztán ivók volt, hanem a társasélet, a sport és kulturális egyesületek létrejöttének színterei. De mind között a leghíresebb és legnagyobb mégis a Szántó volt.

„Nevem Szántó István. Születtem 1903. augusztus 20-án, Rákoscsabán. Apám Rákoscsabán bérelt pékséget, amelyben tönkrement, s így került Dunaharasztra, ahol apám, mint péksegéd dolgozott Hromadka János pékmesternél. Négy elemet Dunaharaszti végeztem, majd négy polgárit Budapesten a Damjanich utcában. Ezután inasnak mentem Bruch rt. Kolbászárugyárba. Bp. Mester u.29. 1916–1926-ig Bruch rt. Kolbászgyárban, mint hentessegéd dolgoztam. Közben Dunaharaszti Hromadka Jánosnál kitanulta m a vendéglői szakmát, s 1926. november 1-től átvettem Dunaharaszti a vendéglőt. Ezen szakmát, mint önálló: 1950. április 15-ig folytattam, míg a Bel.Ker.Minsz. iparendélyemet visszavonta, mert vendéglő helységemet Kultur Otthonnak vette át. Én azután a Dunaharaszti Tanács és a Párt támogatásával megnyitottam az Utas Ellátó 170. sz. üzemét, melynek azóta is vezetője vagyok. Büntetlen előéletű vagyok, külföldön semmi néven nevezendő rokonom vagy ismerősöm nincsen.

Katona 1940–1944. júliusig voltam, 206. légvédelmi tüzérezrednél, mint szakács, eljárás ellenem nem volt.

Hromadka János vendéglője
1906

Szántó István
hentesinas (balról a második)

Autóval az 1920-as években

A Szántó-vendéglő a 40-es
években

Önképzőköri színelőadás

Beszélni csak magyarul tudok.“– írta Önéletrajzában 1953. augusztus 4-en az Igazoló Bizottságnak Szántó István.

Szántó István Hromadka János hajdani vendéglőtulajdonos unokája volt, Hromadka Amália Jozefin és Szántó János gyermekeként született, aki az Alkotmány u. 2., majd később Gömbös Gyula nevét felvevő utca 2. szám alatti vendéglő tulajdonosa lett nagyapja után. Édesapja 1900 nyarán vette feleségül Amáliát. Szántó István első felesége Tölgyszéki Terézia volt, egyetlen gyermekük pedig Szántó Terézia, akit becenevén Babinak hívtak. A gyönyörű szép kislány 1929. április 2-án született a Szántó családba, és 1945. január 19-én tragikus körülmények között halt meg. Még 16 éves sem volt.

Története az egész falut megrázta. Még sok-sok év után is mesélték szüleink. Ostrom után, amikor a lakosság evakuálása után vissza lehetett jönni, Haraszi határában, a Glázer-vendéglő előtt egy orosz autó elütötte. A szörnyű tragédia megviselte a családot. Szántó István feleségét is eltemette 1959-ben. Később még egyszer megnősült. Özvegy Farkas Benjáminné Szvetnik Juliannával kötött házasságot, és haláláig nevelte annak István nevű fiát. Szántó István 1981-ben, 78 éves korában hunyt el.

Személyes tragédiáját még a történelmi sorsfordulók is fokozták. A virágzó Szántó-vendéglő, mely hajdanán messze földön híres volt rendezvényeiről, ahol neves, akkori fővárosi sztárművészek – Szelezky Zita, Sárdy János, Latabár Kálmán és Árpád, Rátonyi Róbert – is megfordultak, ahol tükörterem, kártyaszoba volt, olcsó és ízletes ételek, 1936-ban épült hatalmas bálterem közepén az alulról megvilágított üveg táncterrel, kerthelyiség az udvaron a „Fricsai” szalonzenekarral, tekepálya, szökőkút, saját szikvízgyártó üzem és jégverem – 1950-ben elveszett. A Községi Tanács az akkori rendelkezések értelmében bekebelezte, és kultúrotthon céljára birtokba vette. És nem csak a vendéglőt, hanem a hozzátartozó lakóházat, a MÁV-állomás területén a Szántó István által létesített büféépületet és minden berendezésüket, tartozékukat. 1950-ben iparjogosítványát visszavonták. 1952-ben a tulajdonokat véglegesen államosították, így Szántó István bérlő lett a saját házában, lakbért fizetett. Nyugdíjáig az Utasellátó Vállalat alkalmazta a híres vendéglőst, aki bérbe vehette hajdani saját tulajdonát, és vezethette a MÁV-állomás restijét.

Szántó István hosszú éveken át elnöke volt a Dunaharaszti Vendéglősök és Kocsmárosok Iparegyletének, a céhzászlót haláláig őrizte. Első felesége zászlóánya volt. Ezt a felbecsülhetetlen jelképet, mint hagyatékának örököse, nevelt fia – Farkas István – átadta a Leéb-vendéglő leszármazottainak, akik ezt mai napig őrzik.

Köszönet Farkas Istvánnak, hogy megőrizte a család dokumentumait, régi fényképeit, és átadta a József Attila Művelődési Háznak és a Városi Könyvtár archívumának, hogy megőrizhessük a hajdani Szántó-vendéglő emlékeit.

Táborosi Zoltánné

Szántó István és családja - 1935

Szántó István barátaival

A vendéglő 1948-ban

Az udvar felől - 1950-es évek eleje